

Nr 27.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1932 kl. 3 e. m.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förlängd giltighetstid för avlöningsreglementet vid domänverket m. m.

(1:sta avd.)

I en till riksdagen den 22 januari 1932 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 53 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

1) besluta, med tillämpning från och med den 1 juli 1932, att i den vid avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket fogade tjänsteförteckningen skall i 12:e lönegraden upptagas en ny befattning, benämnd sekreterare;

2) besluta, att antalet av följande befattningar vid domänverket skall från och med den 1 juli 1932 utgöra:

Befattningar, som avses i 1 § 1 mom. av avlöningsreglementet:

generaldirektör	1
överdirektör	1;

Befattningar, hänförliga till 8:e—15:e lönegraderna i den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen:

överjägmästarassistent	13
notarie	2
bokhållare	1
registrator	1
revisor	2
skogstaxator	8
byråjägmästare	3
intendent	1
skogsingenjör	3
skogsskolföreståndare	5
jägmästare	130
sekreterare	1
domänfiskal	1
flottledsingenjör	1

överjägmästare	13
byråchef	5;

Anm. Befattningarna såsom skogsingenjörer skola vid uppkommande ledighet icke återbesättas.

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförande av förberörda ändringar må erfordras;

4) bemyndiga Kungl. Maj:t att i förenämnda avlöningsreglemente ävensom i den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen vidtaga de ändringar, som föranledas av riksdagens beslut beträffande befattningar vid domänverket;

5) bemyndiga Kungl. Maj:t att, i den mån så prövas lämpligt, dels vid uppkommande ledighet å befattning inom 8:e—12:e lönegraderna i omnämnda avlöningsreglemente antingen tillsvidare hålla densamma vakant eller ock utbyta befattningen mot tjänst inom lägre lönegrad, dels ock inom berörda lönegrader utbyta viss befattning mot annan av samma lönegrad; samt

6) medgiva, att förenämnda avlöningsreglemente den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket må, med de ändringar däri som sedermera vidtagits eller som jämlikt 4) må komma att vidtagas, tillsvidare äga provisorisk tillämpning jämväl under tiden från och med den 1 januari 1933 till och med den 31 december 1933.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

Inledningsvis må erinras, att vid inrättandet genom beslut av 1882 års riksdag av domänstyrelsen det nya ämbetsverket fördelades på två avdelningar, en jordbruksavdelning för övertagande av den förvaltning av kronans jordbruksdomäner, som dittills handhafs av kammarkollegii domänavdelning, samt en skogsavdelning för ersättande av den dåvarande skogsstyrelsen. Å jordbruksavdelningen, vilken uppdelades på två byråer, utgjordes den ordinarie personalen av två byråchefer och två notarier. Enligt de genom Kungl. Maj:ts skrivelse den 10 november 1882 (nr 59) angående förvaltningen av kronans domäner meddelade föreskrifterna skulle handläggningen av ärenden rörande kronans jordbruksdomäner inom domänstyrelsen ske enligt av ämbetsverkets chef bestämd fördelning. Denna fördelning genomfördes i huvudsak geografiskt sålunda, att egendomarna länsvis uppdelades mellan jordbruksavdelningens två byråer.

I samband med en vid 1908 års riksdag (prop. nr 39; R. skr. nr 9 punkt 9) genomförd reglering av löneförhållandena m. m. vid domänstyrelsen beslöts i avseende å styrelsens organisation bland annat den ändring, att den dåvarande skillnaden mellan jordbruksavdelningen och skogsavdelningen skulle upphöra, varjämte uttalades, att föreskrift borde meddelas därom, att en av byråcheferna borde vara en i jordbruk kunnig man,

ävensom att fördelningen av ärendena mellan styrelsens olika byråer vore en angelägenhet, varom Kungl. Maj:t hade att meddela bestämmelser i sammanhang med utfärdande av instruktion för domänstyrelsen. I den i anslutning härtill av Kungl. Maj:t den 16 oktober 1908 (nr 126) fastställda instruktionen för domänstyrelsen bestämdes, bland annat, att en av styrelsens byråer skulle benämnas *lantbruksbyrån* och hava huvudsakligen till åliggande att handlägga frågor, vilka helt och hållet eller till övervägande del vore av beskaffenhet, att deras handläggning borde anförtros åt sakkunnig i jordbruksfrågor, såsom frågor om fastställande av villkor för kronoegendoms utarrendering eller om byggnad, odling eller vattenavledning å kronans jordbruksdomäner samt ärenden rörande domänintendenternas verksamhet, och vidare att en av byråerna skulle benämnas *domänbyrån* med uppgift att handlägga de ärenden angående förvaltningen av kronans jordbruksdomäner, som icke borde överlämnas till lantbruksbyrån. Instruktionen innehöll vidare den bestämmelsen, att av byråcheferna skulle en vara erkänt kunnig och erfaren i lantushållning samt minst en hava fullgjort vad författningarna föreskrev i fråga om dem, som finge nyttjas i domarämbeten. I nu gällande instruktion den 11 februari 1921 (nr 64) för domänverket, vari ändringar vidtagits genom kungörelserna nr 551/1922, 193/1923, 543/1924 och 216/1929, äro dessa bestämmelser upptagna oförändrade (jfr 11 och 36 §§).

Då 1908 års instruktion trädde i kraft, innehades emellertid de båda befattningarna såsom byråchefer å här ifrågavarande två byråer av personer med annan kompetens än speciell sakkunskap i lantushållning. Då dessa personer kvarstått i tjänst tills helt nyligen — avsked beviljades chefen för domänbyrån från och med den 18 augusti 1930 och chefen för lantbruksbyrån från och med den 9 oktober 1931 — samt ingendera av befattningarna därefter besatts med ordinarie innehavare, hava förenämnda bestämmelser i instruktionen rörande domänärendenas uppdelning å de båda byråerna efter ärendenas sakliga art samt rörande den ene byråchefens specialsakkunskap hittills icke kunnat tillämpas.

Nuvarande avlöningsförhållanden vid domänverket grunda sig i huvudsak på beslut av 1920 års riksdag. Sälunda anmälde riksdagen i skrivelse den 17 juni 1920, nr 322, bland annat, att riksdagen provisoriskt för 1921 godkänt ett av Kungl. Maj:t i propositionen nr 271/1920 framlagt förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket. I överensstämmelse härmed utfärdade Kungl. Maj:t den 22 juni 1920 (nr 493) avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket, att provisoriskt lända till efterrättelse under 1921. Att avlöningsreglementet antogs allenast provisoriskt berodde bland annat därpå, att fråga förelåg om domänverkets omorganisation, vilket spörsmål tarvade vidare utredning. 1920 års riksdagsbeslut om lönereglering för domänverkets personal förutsatte emellertid, att det då godkända provisoriska avlö-

*Gällande
avlönings-
bestämmelser.*

ningsreglementet skulle, efter förnyade beslut, gälla intill dess slutligt förslag bleve utarbetat och antaget. Då sådant förslag av skilda anledningar, huvudsakligen sammanhängande med den ännu olösta frågan om domänverkets allmänna omorganisation, icke hittills kunnat underställas riksdagen, har Kungl. Maj:t årligen av riksdagen inhämtat medgivande om fortsatt tillämpning, för ett år i sänder, av 1920 års reglemente. I samband med dessa framställningar hava åtskilliga förslag till ändringar i avlöningsreglementet underställts riksdagen. Sådana dessa godkänts av 1921, 1922, 1924, 1925, 1927 och 1929 års riksdagar innefattas avlöningsreglementets bestämmelser i kungörelsen den 12 juni 1925 (nr 250) med däri genom kungörelserna nr 238/1927 och 217/1929 gjorda ändringar. Senast har Kungl. Maj:t, efter medgivande av 1931 års riksdag (prop. nr 34; R. skr. nr 132), den 29 maj 1931 utfärdat kungörelse (nr 133), vari förordnats, att avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket, sådant detsamma lyder enligt förenämnda kungörelse nr 250/1925 med däri genom kungörelserna nr 238/1927 och 217/1929 gjorda ändringar, tillsviðare skall äga provisorisk tillämpning jämväl för tiden 1 januari 1932—31 december 1932.

Rörande avlöningsreglementets sakliga innehåll må här erinras om följande.

Reglementet gäller ordinarie tjänstemän, medan däri i avseende å icke-ordinarie befattningshavare stadgas, att avlöningsförmånerna för de sistnämnda fastställas av domänstyrelsen, så framt ej Kungl. Maj:t finner sig böra meddela bestämmelser i sådant hänseende. Enligt avlöningsreglementet utgår för andra ordinarie befattningar än befattning såsom generaldirektör eller överdirektör lön i enlighet med en under 9 § i reglementet införd löneplan, vilken för var och en av femton lönegrader upptager vissa löneklasser med särskilda, i förekommande fall för olika lönegrupper fastställda lönebelopp. Vid jämförelse mellan nu förevarande löneplan och den i avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, intagna löneplanen framgår, så vitt nu är i fråga, att 15:e, 12:e, 10:e och 9:e lönegraderna för tjänstemän vid domänverket till beloppen sammanfalla med respektive lönegraderna B 30, B 26, B 24 och B 21 i den senare löneplanen. Vid avlöningsreglementet är såsom bilaga fogad tjänsteförteckning angivande de skilda lönegrader inom den under 9 § i reglementet införda löneplan, till vilka befattningar vid domänverket äro att hänföra.

Enligt avlöningsreglementet fastställles antalet ordinarie befattningar av Kungl. Maj:t och riksdagen, såvitt angår befattningarna såsom generaldirektör och överdirektör samt de uti tjänsteförteckningen uppförda befattningar, som hänförts till 8:e—15:e lönegraderna. Antalet övriga ordinarie befattningar bestämmes av Kungl. Maj:t. I samband med antagandet av 1920 års provisoriska avlöningsreglemente för domänverket,

beständes vid 1920 års riksdag (prop. nr 272; R. skr. nr 323), beträffande sådana befattningar vid domänverket, vilkas antal enligt avlöningsreglementet för tjänstemän vid nämnda verk skall fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen, detta antal på sätt angavs i en vid riksdagsskrivelsen fogad förteckning. I sagda förteckning vidtogs ändringar vid 1924 och 1925 års riksdagar, varjämte ur förteckningen år 1927 uteslöts den del, som avsåg de sist sagda år avvecklade domänfullmäktigebefattningarna.

Angående avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie tjänstemän vid domänverket torde i detta sammanhang utöver vad härom redan anförts, icke böra erinras om annat, än att Kungl. Maj:t genom brev den 26 juni 1925 fastställt avlöningsbestämmelser i sådant hänseende, i vilka vissa ändringar sedermera vidtagits, samt att i 23 § av sist sagda bestämmelser regleras avlöningsförhållandena beträffande innehavare av vissa angivna »befattningar inom domänverket, vilka enligt riksdagens beslut uppförts å extra stat». Av de i sagda 23 § angivna befattningshavarna å extra stat hava, bland annat, två tjänstemän i domänstyrelsen (domänstatistikern och domänkamrern) i en uti paragrafen intagen särskild löneplan placerats i 12:e lönegraden med avlöning till belopp, som motsvarar en löneklass lägre än vad som tillämpas för ordinarie befattningshavare inom sagda lönegrad.

Domänstyrelsen, som redan den 16 december 1930 hemställt om borttagande ur instruktionen av bestämmelsen om kompetensvillkor för byråchef, har nu i skrivelse den 12 september 1931 framlagt förslag till omorganisation av styrelsens lantbruks- och domänbyråer, innefattande i huvudsak att nämnda byråer från och med den 1 juli 1932 sammanslås till en byrå, benämnd jordbruksbyrån, med följande ordinarie personal: en byråchef, en byrådirektör, en sekreterare och en notarie. Därjämte hemställdes i skrivelsen om viss provisorisk anordning i avseende å befattningarna å berörda byråer under tiden 9 oktober 1931—30 juni 1932. Över styrelsens framställning i vad angår den från och med den 1 juli 1932 ifrågasatta omorganisationen hava infortrade yttranden avgivits den 19 oktober 1931 av statens organisationsnämnd, den 14 november 1931 av kommunikationsverkens lönenämnd och den 3 december 1931 av statskontoret.

Härjämte har domänstyrelsen i skrivelse den 16 december 1931 hemställt om avlåtande till riksdagen av proposition angående fortsatt provisorisk tillämpning av reglementet under 1933.

Med anledning av domänstyrelsen i förberörda skrivelse den 12 september 1931 gjord hemställen fann Kungl. Maj:t — som redan den 3 oktober 1930 bland annat föreskrivit, att med återbesättande av befattningen såsom chef för domänstyrelsens domänbyrå skulle anstå intill den 8 oktober 1931 — genom beslut den 2 oktober 1931 gott att *dels* föreskriva, att befattningen såsom chef för domänstyrelsens lantbruksbyrå skulle tillsvidare

Framställningar av domänstyrelsen.

hållas vakant samt att befattningen såsom chef för styrelsens domänbyrå skulle jämväl efter den 7 oktober 1931 tillsvidare intill den 1 juli 1932 uppehållas medelst förordnande, *dels* bestämma, att å styrelsens domänbyrå skulle tillsvidare handläggas även de arbetsuppgifter, som tillhörde lantbruksbyrån, *dels ock* medgiva, att hos domänstyrelsen finge från och med den 9 oktober 1931 tillsvidare till och med den 30 juni 1932 vara anställd en extra tjänsteman med benämning sekreterare och med avlöning av 7,668 kronor för år räknat, motsvarande 8:e tjänstegruppen, löneklass II, i de utav Kungl. Maj:t den 26 juni 1925 fastställda avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie tjänstemän vid domänverket, dock att om ordinarie tjänsteman därtill förordnades, det skulle iakttagas, att ersättningen ej finge utgå med lägre belopp än vad han skulle uppbära såsom vikarie å ordinarie tjänst i 12:e lönegraden i den uti gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket intagna löneplanen.

Inneböörden
av Kungl.
Maj:ts
förslag.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning avser närmast en omorganisation av domänstyrelsens lantbruks- och domänbyråer genom dessa båda byråers sammanslagning till en byrå i ändamål att åvägabringa ökad enhetlighet med avseende å styrelsens handläggning av ärenden rörande kronans jordbruksdomäner. En definitiv sammanslagning i sådant hänseende läte sig enligt statsrådsprotokollet vid nuvarande tidpunkt så mycket lättare genomföra, som byråchefsbefattningarna å lantbruks- och domänbyråerna för närvarande icke vore besatta med ordinarie innehavare.

I samband med sammanslagningen av domän- och lantbruksbyråerna avses enligt förslaget att byråchefsbefattningen å sistnämnda byrå skulle utbytas mot en byrådirektörsbefattning å extra stat, *dels ock* att en av de till ifrågavarande byråer knutna notariebefattningarna skulle ersättas med en sekreterarbefattning. Personalen å den sammanslagna byrån, vilken skulle benämnas jordbruksbyrån, skulle sålunda utgöras av en byråchef, en byrådirektör, en sekreterare och en notarie.

Den föreslagna byrådirektören, som förutsättes skola äga speciell sakkunskap på lanthushållningens område och i byggnadstekniska frågor, är jämväl avsedd att utnyttjas för skogsbyråernas räkning beträffande där förekommande frågor av nämnd art. Departementschefen har i detta avseende framhållit, att inom domänstyrelsen till handläggning förekomme ett stort antal viktiga ärenden, berörande praktiskt jordbruk och byggnadsfrågor, samt att det måste vara till fördel för styrelsen att därvid omedelbart hava tillgång till sakkunskap på området. Med hänsyn till att här vore fråga om en helt ny tjänst med speciell uppgift har departementschefen, med beaktande jämväl av de särskilt av statens organisationsnämnd i ämnet framförda synpunkterna, ansett försiktigheten bjuda, att ifrågavarande befattning icke bleve ordinarie utan allenast uppfördes å extra stat. Därvid har befattningen ansetts böra hän-

föras till den grupp av tjänster, som avhandlas i 23 § av de genom Kungl. Maj:t:s ovanberörda brev den 26 juni 1925 fastställda avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie tjänstemän vid domänverket, samt avlönas enligt 12:e lönegraden i den uti sagda paragraf intagna särskilda löneplanen. Det har i statsrådsprotokollet förutsatts ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagen haft tillfälle yttra sig i frågan, härutinnan meddela erforderliga bestämmelser.

Sekreterarebefattningen är i anslutning till den bland annat av statskontoret hävdade uppfattningen avsedd att placeras i 12:e lönegraden i den för ordinarie tjänstemän vid domänverket uti gällande avlöningsreglemente upptagna löneplanen, vilken lönegrad motsvarar den inom allmänna civilförvaltningen för sekreterare gällande högre lönegraden eller B 26.

Genom den föreslagna ändrade personalorganisationen skulle vinnas en utgiftsminskning av $[(10,500 + 10,500 + 6,420 + 6,420) - (10,500 + 8,124 + 8,580 + 6,420)] = 216$ kronor, vartill beräknades komma en besparing av omkring 3,800 kronor i domänstyrelsens nuvarande kostnader för anlitan- de av tillfälliga experter. Förevarande förslags genomförande skulle alltså medföra en årlig besparing av i runt tal 4,000 kronor.

Härutöver innefattar propositionen förslag till vissa av organisationsförslaget påkallade ändringar med avseende å bland annat avlöningsreglementet för domänverket, vilket ock föreslås skola äga tillämpning även för tiden 1 januari 1933 till och med den 31 december 1933.

Organisationsförändringarna och vad därmed sammanhänger äro avsedda att genomföras den 1 juli 1932.

Genom utredningen i ärendet synes utskottet ådagalagt, att genom de föreslagna organisationsförändringarna vissa påtagliga fördelar skulle vara att vinna med avseende särskilt å handläggningen inom domänstyrelsen av ärendena rörande kronans jordbruksdomäner. Då därtill förslagens genomförande beräknas medföra en årlig besparing av omkring 4,000 kronor, anser sig utskottet böra förorda vad Kungl. Maj:t i förevarande proposition föreslagit och har heller icke något att erinra mot vad departementschefen i övrigt i statsrådsprotokollet anfört.

Utskottet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

- 1) besluta, med tillämpning från och med den 1 juli 1932, att i den vid avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket fogade tjänsteförteckningen skall i 12:e lönegraden upptagas en ny befattning, benämnd sekreterare;

2) besluta, att antalet av följande befattningar vid domänverket skall från och med den 1 juli 1932 utgöra:

Befattningar, som avses i 1 § 1 mom. av avlöningsreglementet:

generaldirektör	1
överdirektör	1;

Befattningar, hänförliga till 8:e—15:e lönegraderna i den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen:

överjägmästarassistent	13
notarie	2
bokhållare	1
registrator	1
revisor	2
skogstaxator	8
byråjägmästare	3
intendent	1
skogsingenjör	3
skogsskolföreståndare	5
jägmästare	130
sekreterare	1
domänfiskal	1
flottledsingenjör	1
överjägmästare	13
byråchef	5;

Anm. Befattningarna såsom skogsingenjörer skola vid uppkommande ledighet icke återbesättas.

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförande av förberörda ändringar må erfordras;

4) bemyndiga Kungl. Maj:t att i förenämnda avlöningsreglemente ävensom i den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen vidtaga de ändringar, som föranledas av riksdagens beslut beträffande befattningar vid domänverket;

5) bemyndiga Kungl. Maj:t att, i den mån så prövas lämpligt, dels vid uppkommande ledighet å befattning inom 8:e—12:e lönegraderna i omförmälda avlöningsreglemente antingen tillsvdare hålla densamma vakant eller ock utbyta befattningen mot tjänst inom

lägre lönegrad, dels ock inom berörda lönegrader utbyta viss befattning mot annan av samma lönegrad; samt

6) medgiva, att förenämnda avlöningsreglemente den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket må, med de ändringar däri som sedermera vidtagits eller som jämlikt 4) må komma att vidtagas, tillsvidare äga provisorisk tillämpning jämväl under tiden från och med den 1 januari 1933 till och med den 31 december 1933.

Stockholm den 3 mars 1932.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Linders, Carl E. Eriksson, Gabrielsson, Tjällgren, Fritiof Gustafson, friherre Lagerfelt, August W. Johansson* och *Karl A. Johanson* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Pettersson* i Bjälbo, *Sköld, Hedlund* i Häste, *Carlström, Andersson* i Grimbo, *Bengtsson* i Kullen och *Olsson* i Rödningsberg.
